

Grundläggande granskning 2021 av Kostnämnden i Sollefteå

Revisionsrapport

Sammanfattning

Syftet med den grundläggande granskningen är att översiktligt bedöma om nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig.

Vår översiktliga bedömning är att nämndens styrning inte har varit tillräcklig. De brister vi noterat är att nämnden fastställde mål för den balanserade styrningen först i maj 2021 samt att nämnden godkände ett underbalanserat budgetförslag för 2021.

Vi bedömer att nämndens uppföljning och kontroll har varit tillräcklig under 2021.

Vi lämnar inga rekommendationer till nämnden mot bakgrund av att regionens nya styrmodell ska tillämpas fullt ut från och med 2022 och att nämnden har lämnat ett budgetförslag i balans för 2022.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
3	Revisionskriterier	4
4	Metod	4
5	Resultat av granskningen	5
5.1	Har Kostnämnden i Sollefteå tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa till styrsignaler för verksamheten?	5
5.2	Har nämnden en systematisk uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?	7
5.3	Har nämnden en process för den interna kontrollen?	8
6	Revisionell bedömning	9

1 Bakgrund

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport.

Den grundläggande granskningen handlar bland annat om den struktur som nämnderna har för att uppnå en fullgod styrning, uppföljning och kontroll. Revisorerna ska i den grundläggande granskningen bedöma om förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll finns, samt om det fungerar i praktiken.

2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att översiktligt bedöma om nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig. Utifrån syftet ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa till styrsignaler för verksamheten?
- Har nämnden en systematisk uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet? Det ingår även att bedöma måluppfyllelsen.
- Har nämnden en process för den interna kontrollen?

Uppdraget är primärt avgränsat till att följa nämndens protokoll med tillhörande handlingar.

3 Revisionskriterier

Resultatet av granskningen kommenteras och bedöms med stöd av kommunallagen, nämndens reglemente, Regionplan 2021-2023 och regionens policy Samlad ledningsprocess.

4 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier.

Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats enligt gällande rutiner, vilket bland annat innebär att ett utkast till rapport har överlämnats för saklighetskontroll till berörd verksamhetschef och regiondirektören.

5 Resultat av granskningen

5.1 Har Kostnämnden i Sollefteå tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa till styr signaler för verksamheten?

5.1.1 Har kostnämnden fastställt ett balanserat styrkort i enlighet med anvisningarna i Regionplanen och policyn Samlad ledningsprocess?

Nämnden fastställde ett balanserat styrkort för 2021 i maj 2021.

Invånarperspektivet

Regionplanen omfattar fyra långsiktiga mål (10 år och framåt) med fyra önskade resultat som ska vara uppnådda 2023.

Nämndens styrkort utgår från ett av de långsiktiga målen i regionplanen: God tillgänglighet till Region Västernorrlands verksamheter, tjänster och utbud. Det önskade resultatet 2023 enligt regionplanen är att tillgängligheten till Region Västernorrlands verksamheter, tjänster och utbud har ökat.

Nämndens mål är att verksamheten säkerställer att målgruppens prioriterade behov tillgodoses. Målnivån för 2021 är att två kostombudsträffar ska genomföras med köpande vårdavdelningar.

Redovisad måluppfyllelse 2021 i nämndens verksamhetsberättelse: Målet uppnåddes.

Medarbetarperspektivet

Regionplanen omfattar fyra långsiktiga mål (10 år och framåt) och fyra önskade resultat som ska vara uppnådda 2023.

Nämndens styrkort utgår från ett av de långsiktiga målen i regionplanen: Attraktiva arbetsplatser där medarbetare är delaktiga och mår bra, känner stolthet och utvecklas i sitt arbete.

Önskade resultatet 2023 enligt regionplanen (som vi har uppfattat främst kopplas till det långsiktiga målet ovan): (1) Resultaten i övergripande index för Hållbart medarbetarengagemang uppnår >75. (2) Goda förutsättningar för ett hållbart ledarskap, chefsindex >75. (3) Sjukfrånvaro har under de senaste tre åren legat stabilt under 5 procent.

Nämndens två mål är: Attraktiva arbetsplatser där medarbetare mår bra, har tillgång till ett nära ledarskap och utvecklas i sitt arbete. Region Västernorrland erbjuder hälsofrämjande arbetsplatser. Nämndens målnivåer för 2021 är samma som de önskade resultaten i regionplanen.

Redovisad måluppfyllelse 2021 i nämndens verksamhetsberättelse: Målet för sjukfrånvaron uppnåddes. Resultatet i övrigt försämrades under 2021 och uppnådde inte önskade nivåer.

Processperspektivet

Regionplanen omfattar tre långsiktiga mål (10 år och framåt) och fyra önskade resultat som ska vara uppnådda 2023.

Nämndens styrkort utgår från två av de långsiktiga målen i regionplanen: Det första målet är att Region Västernorrland har ett effektivt styr- och ledningssystem. Det önskade resultatet 2023 enligt regionplanen är att delområdena Styrning, Ledarskap samt Motivation ur mätningen Hållbart medarbetarengagemang (HME) uppnår >75.

Nämndens mål är att Region Västernorrland har ändamålsenliga lednings- och styrningsstrukturer. Nämndens målnivå för 2021 är samma som det önskade resultatet i regionplanen.

Det andra långsiktiga målet i regionplanen som nämnden beaktat är att ambitionerna i region Västernorrlands hållbarhetsarbete har uppnåtts. Det önskade resultatet 2023 enligt regionplanen är att utveckling har skett i enlighet med hållbarhetsplanens ambitioner och målsättningar.

Nämndens mål är att Region Västernorrland bedriver ett effektivt miljö- och hållbarhetsarbete. Nämnden har fastställt tre mått med målnivåer för 2021. (1) Andelen inköpta livsmedel som är ekologiska ska uppgå till 40 %. (2) Andelen inköpta livsmedel som är fairtrade ska uppgå till 5 %. (3) Andelen matsvinn per portion ska minska med 10 %.

Nämnden har vidare ett mål att digitala tjänster erbjuds och moderna IT-stöd möjliggör effektiva processer. Nämnden har inte fastställt mått eller målnivåer för 2021. Området berörs inte i verksamhetsberättelsen.

Redovisad måluppfyllelse 2021 i nämnden verksamhetsberättelse: Målen avseende matsvinn och fairtrade-livsmedel uppnåddes. Resultatet avseende ekologiska livsmedel förbättrades men uppnådde inte målnivån. Resultatet försämrades avseende områdena Styrning, Ledarskap samt Motivation ur mätningen Hållbart medarbetarengagemang (HME) och målet uppnåddes inte.

Ekonomiperspektivet

Nämndens styrkort utgår från inriktningsmålet i regionplanen: En ekonomi i balans över tid. Nämndens mål är en ekonomi i balans. Målnivån för 2021 är att hålla beslutad årsbudget. Nämnden har vidare fastställt att verksamheten ska delta i en nationell jämförelse (benchmarking).

Redovisad måluppfyllelse 2021 i nämnden verksamhetsberättelse: Verksamheten redovisar ett negativt resultat med 1,9 miljoner kronor. Målet avseende benchmarking uppnåddes.

Kommentar

Kostnämnden har fastställt ett balanserat styrkort som vi bedömer omfattar relevanta områden och mål i regionplanen. De målnivåer som nämnden har fastställt för 2021 är mätbara, dock har nämnden inte fastställt mått och målnivåer avseende målet digitala tjänster erbjuds och moderna IT-stöd möjliggör effektiva processer.

Eftersom nämnden fastställde sitt styrkort först i maj 2021 har verksamhetens planering av året inte kunnat utgå från nämndens styrkort, åtminstone inte annat än delvis. Nämnden har därmed inte säkerställt att regionplanens målsättningar konkretiseras och omsätts i verksamheten. Vi anser därför att nämnden inte har fullgjort sina åligganden enligt fullmäktiges policy samlad ledningsprocess.

5.1.2 Har styrkort upprättats och konkretiserats på verksamhetsnivå?

Verksamheten har utarbetat en budget och verksamhetsplan som nämnden behandlade i oktober 2020. Verksamhetsplanen utgår enligt beskrivningen från regionplanen, vi kan dock inte härleda formuleringarna avseende prioriterade områden och mål i regionplanen.

Kostnämnden fastställde verksamhetens förslag till resultatbudget, som är underbalanserad med 200 000 kronor. Regionstyrelsens förslag till fullmäktige var att inarbeta kostnämndens förslag till budget i regionens budget för 2021 och ekonomiska plan för 2022-2023. Fullmäktige beslutade i enlighet med förslaget i januari 2021.

Kommentar

Vi är kritiska till att kostnämnden fastställt ett förslag med en underbalanserad budget för verksamheten. Vi är också kritiska till att styrelsen godtagit detta i sin beredning till fullmäktige.

Vid utarbetandet av verksamhetsplanen förelåg inte ett fastställt styrkort från nämnden. Vi anser därför att nämndens process för styrkort vare sig skapat förutsättningar eller säkerställt en fungerande målstyrning på verksamhetsnivå.

5.1.3 Kostnämndens övriga planer och mål

I granskningen ingår att notera väsentliga beslut om planer och mål, utöver nämndens styrkort. Vi har inte noterat något sådant beslut.

5.1.4 Dokumentation över beslutade uppdrag

I granskningen ingår att notera nämndens rutiner för uppföljning av beslutade uppdrag. Vi har inte noterat att nämnden beslutat om något uppdrag.

5.1.5 Enskilda beslut av väsentlig betydelse

I granskningen ingår att notera enskilda beslut av väsentlig betydelse för verksamheten. Vi bedömer att nämnden inte har fattat något beslut av denna karaktär.

5.2 Har nämnden en systematisk uppföljning och rapportering av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

5.2.1 Uppfyller rapporteringen nämndens krav?

Den övergripande rapporteringen av verksamhetens resultat har skett genom delårsrapporter per den 31 mars och 31 augusti samt genom verksamhetsberättelsen för helåret. Vi har i övrigt noterat den återkommande redovisningen av matsvinn

och nyckeltalsjämförelser med andra sjukhus. Nämnden har härutöver behandlat flera informationsärenden kring aktuella frågor.

I delårsrapporten per den 31 mars redovisade verksamheten en prognos med ett ekonomiskt underskott på 1,2 miljoner kronor för helåret. I delårsrapporten per den 31 augusti var prognosen 1,5 miljoner kronor. I den andra delårsrapporten rapporterades även resultatet inom övriga tre perspektiv utifrån nämndens balanserade styrkort.

Verksamheten redovisar ett negativt resultat med 1,9 miljoner kronor för helåret. Regionens andel av underskottet uppgår till 602 000 kronor, kommunens andel är 1 275 000 kronor.

Kommentar

Vi bedömer att rapporteringen motsvarar gällande krav.

5.2.2 Har nämnderna beslutat om åtgärder med anledning av eventuella avvikelser i det redovisade ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet?

Vi har inte noterat några beslut avseende rapporterade avvikelser i verksamhetens resultat. Vi har uppfattat att nämnden bedömer att vidtagna och pågående åtgärder är tillräckliga.

5.2.3 Har nämnderna säkerställt att åtgärder vidtas med anledning av de granskningar som Regionens revisorer genomfört under föregående revisionsår?

Under revisionsåret 2020 genomfördes en grundläggande granskning av Kostnämnden i Sollefteå. Revisorerna rekommenderade att nämnden utvecklar sin ekonomistyrning och vidtar relevanta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Kostnämnden svarade i september 2021 att ”verksamheten vidtagit relevanta och planerade åtgärder för att under normalläge nå en ekonomi i balans, dock påverkar pandemin det ekonomiska resultatet negativt.” Kostnämnden gav i uppdrag till verksamhetschef för Kök- och restaurang att fullfölja påbörjade åtgärder samt fortsätta rapportera till nämnden.

Vidtagna åtgärder framgår av verksamhetsberättelsen. Vi noterar att nämndens driftsbudget för 2022 är i balans.

5.3 Har nämnden en process för den interna kontrollen?

5.3.1 Har nämnden beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen utifrån en bedömning av risk och väsentlighet?

Kostnämnden har fastställt en plan för den interna kontrollen under 2021, planen fastställdes i februari 2021. Nämndens plan redovisas i nedanstående tabell.

Risakanalys för intern styrning och kontroll

Risikområde	Kontrollaktivitet	Verktyg/metod	Ansvarig
Risk för brister i livsmedelshandlingen som kan leda till risk för matgästen.	Egenkontrollsystem där enheterna har identifierat risker i hela processen från inköp till servering och med stöd av både webbaserat och manuellt system kontrollerar och dokumenterar utifrån de kontrollpunkter enheten har tagit fram.	Följs upp löpande.	Enhetschef
Kassahantering, försäljning och handkassa.	De centrala riktlinjer och rutiner som tagits fram av regionen följs.	Följs upp löpande.	Enhetschef

5.3.2 Har resultatet av den interna kontrollen redovisats till nämnderna i enlighet med nämndens beslut?

Det framgår inte av nämndens beslut vid vilka tidpunkter som resultatet av den interna kontrollen ska återrapporteras. Vid nämndens sammanträde i maj redovisades en allvarlig avvikelse med koppling till det första riskområdet. Avvikelsen rörde glas i maten vid ett av kommunens boenden. I samband med delårsrapporten per den 31 augusti rapporterade verksamheten de åtgärder som vidtagits utifrån de två riskområdena i nämndens plan samt inom området bisysslor.

I februari 2022 behandlade nämnden en uppföljning av den interna kontrollen under 2021. Enligt rapportering har planerade kontrollåtgärder genomförts utan avvikelser, förutom den avvikelse som rapporterats i maj.

5.3.3 Verifiering av den interna kontrollen avseende räkenskaper

I granskningen ingår att verifiera om den interna kontrollen är tillräcklig avseende gåvor till anställda, konto 46900.

Vi noterar att inga fakturor bokfördes på kontot under 2021.

6 Revisionell bedömning

Vår översiktliga bedömning är att nämndens styrning inte har varit tillräcklig. De brister vi noterat är att nämnden fastställde mål för den balanserade styrningen först i maj 2021 samt att nämnden godkände ett underbalanserat budgetförslag för 2021.

Vi bedömer att nämndens uppföljning och kontroll har varit tillräcklig under 2021.

Vi lämnar inga rekommendationer till nämnden mot bakgrund av att regionens nya styrmodell ska tillämpas fullt ut från och med 2022 och att nämnden har lämnat ett budgetförslag i balans för 2022.